

Nasz znak: BP-I.5145.1.1.2025.KS11

Data: 13 sierpnia 2025 r.

Sprawa: Wydanie zaleceń pokontrolnych.

Obiekt: Cmentarz parafialny w Tuchowiczu, gm. Stanin, pow. łukowski, włączony do wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz znajdujące się na jego terenie zabytkowe nagrobki, wpisane do rejestru zabytków pod nr B/443 oraz włączone do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

ZALECENIA POKONTROLNE

Nawiązując do przeprowadzonej w dniu 6 czerwca 2025 r. kontroli właściciela zabytkowego cmentarza parafialnego w Tuchowiczu oraz znajdujących się na jego terenie zabytkowych nagrobków, której wyniki zostały odnotowane w protokole z kontroli, w związku z wystąpieniem nieprawidłowości, w zakresie stanu zachowania cmentarza i znajdujących się na jego terenie zabytkowych nagrobków, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie Delegatura Biała Podlaska, na podstawie art. 40 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) określa niniejszym zalecenia pokontrolne w przedmiotowej sprawie.

1. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża oraz podbudowę, znajdujące się między nagrobkiem Zofii z Kępińskich Romlau, wpisanym do rejestru zabytków pod numerem B/443 pozycja 4, a współczesnym, granitowym nagrobkiem, znajdującym się za przywołanym powyżej nagrobkiem Zofii z Kępińskich Romlau. W miejscu usunięcia wskazanych powyżej utwardzeń, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą.
2. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża oraz podbudowę, znajdujące się pomiędzy zabytkowym nagrobkiem Franciszki ze Zdanowskich Wróblewskiej, włączonym do wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz słupkiem wyznaczającym pole grobowe Franciszki ze Zdanowskich Wróblewskiej, a współczesnym, granitowym nagrobkiem, zlokalizowanym po lewej stronie zabytkowego nagrobka. W miejscu usunięcia wskazanego powyżej utwardzenia, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą.
3. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża oraz podbudowę, znajdujące się pomiędzy

zabytkowym nagrobkiem Kazi Szymańskiej, włączonym do wojewódzkiej ewidencji zabytków, oraz słupkami wyznaczającymi pole grobowe Kazi Szymańskiej, a współczesnym, granitowym nagrobkiem, znajdującym się po prawej stronie zabytkowego nagrobka. W miejscu usunięcia wskazanego powyżej utwardzenia, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą.

4. Należy wykonać prace naprawcze przy nagrobku upamiętniającym Bartłomieja Wiantczkiewicza, włączonego do wojewódzkiej ewidencji zabytków, polegające na przytwierdzeniu odspojonego, metalowego, kutego krzyża do jego kamiennej podstawy. Przed przystąpieniem do prac należy przedłożyć do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie Delegatury Biała Podlaska program, w jaki sposób prace te zostaną wykonane.
5. Należy usunąć betonową kostkę, podbudowę, obrzeża, betonowe utwardzenia oraz ławkę, znajdujące się między nagrobkiem Anastazji i Antoniego Hempel, włączonym do wojewódzkiej ewidencji zabytków, a współczesnymi, nagrobkami, znajdującymi się po lewej stronie zabytkowego nagrobka. W miejscu usunięcia wskazanego powyżej utwardzenia, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą.
6. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża oraz podbudowę, znajdujące się pomiędzy nagrobkiem Zofji z Krzywoszewskich Horodyńskiej i Tadzia Horodyńskiego, włączonym do wojewódzkiej ewidencji zabytków, a współczesnym, granitowym nagrobkiem, zlokalizowanym po prawej stronie zabytkowego nagrobka. W miejscu usunięcia wskazanego powyżej utwardzenia, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą.
7. Należy usunąć betonową i granitową kostkę, obrzeża, podbudowę, betonowe utwardzenia, betonowe formy prostopadłościenne, ławkę oraz współczesny, granitowy nagrobek, „wchodzące” w pole grobowe, w którym znajduje się nagrobek upamiętniający Romana Ponikwickiego, Adama Tukałto, Stasia Tukałto oraz nagrobek upamiętniający Karolka Wańkowicza tj. należy usunąć wszystkie wymienione powyżej elementy, znajdujące się pomiędzy wskazanymi powyżej zabytkowymi nagrobkami oraz polem grobowym, wyznaczonym przez ośmioboczne słupki i metalowe pręty, a wszystkimi współczesnymi nagrobkami. W miejscu usunięcia wskazanych powyżej utwardzeń, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą. Oba przywołane wcześniej nagrobki tj. Romana Ponikwickiego, Adama Tukałto, Stasia Tukałto oraz Karolka Wańkowicza, włączone zostały do wojewódzkiej ewidencji zabytków.
8. Należy zabezpieczyć metalowe ogrodzenie nagrobka Ignacego Buchowieckiego i Apolonii z Targońskich Buchowieckiej, włączonego do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Sposób zabezpieczenia należy uzgodnić z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

9. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża, podbudowę, znajdujące się wokół studni, zlokalizowanej przy dwóch zabytkowych nagrobkach tj. nagrobku NN oraz nagrobku Antoniny z Milewskich Grąbczewskiej, włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Wymienione powyżej elementy należy usunąć do linii alei cmentarnej. W miejscu usunięcia wskazanego powyżej utwardzenia, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą. Dopuszcza się również możliwość wykonania utwardzenia wokół studni w postaci tzw. „geokraty”, w taki sposób, by powierzchnię gruntu porastała trawa bądź roślinność okrywowa. Sposób ewentualnego zagospodarowania powierzchni wokół studni należy uzgodnić z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
10. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża oraz podbudowę, znajdujące się pomiędzy nagrobkiem Antoniny z Milewskich Grąbczewskiej, włączonym do wojewódzkiej ewidencji zabytków, a sąsiadującym z nimi po prawej stronie, współczesnym, granitowym nagrobkiem. W miejscu usunięcia wskazanego powyżej utwardzenia, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą.
11. Należy usunąć betonową kostkę, obrzeża, podbudowę, znajdujące się przy ujęciu wody, zlokalizowanym przy zabytkowym nagrobku Faustyny z Bochowickich Ponikwickiej, wpisanym do rejestru zabytków. Wymienione powyżej elementy należy usunąć do linii alei cmentarnej. W miejscu usunięcia wskazanych powyżej utwardzeń, należy odtworzyć nawierzchnię trawiastą. Dopuszcza się również możliwość wykonania utwardzenia wokół studni w postaci tzw. „geokraty”, w taki sposób, by powierzchnię gruntu porastała trawa bądź roślinność okrywowa. Sposób ewentualnego zagospodarowania powierzchni wokół studni należy uzgodnić z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zalecenia należy wykonać w terminie do 30 września 2026 r. i powiadomić pisemnie Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wykonaniu zaleceń.

Pouczenie

Na podstawie art. 40, ust. 2a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) – kontrolowana osoba fizyczna lub kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, może zgłosić pisemne umotywowane zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych oraz dodatkowe wyjaśnienia lub przedstawić dodatkową dokumentację.

Na podstawie art. 107e ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) – kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje zaleceń

pokontrolnych, o których mowa w art. 40 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 50.000 zł.

Z up. Lubelskiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

mgr inż. arch. Arkadiusz Bojczuk
Kierownik Delegatury w Białej Podlaskiej

Otrzymują:

1) Parafia Rzymskokatolicka pw. Maryi Magdaleny
Tuchowicz 13, 21-421 Tuchowicz

2) aa

Do wiadomości:

1) Kuria Diecezjalna Siedlecka
ul. Piłsudskiego 62, 08-110 Siedlce

ul. Janowska 27
21-500 Biała Podlaska

tel.: 83 343-58-24
www.wkz.lublin.pl

e-mail: bialapodlaska@wkz.lublin.pl
skrzynka e-doręczeń: AE:PL-24680-17436-BDVJH-17
ePUAP: /WUOZL/SkrytkaESP